

2. ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОСВІД

УДК 37.015.3:37.091.12:613

DOI: [https://doi.org/10.63437/3083-6425-2026-1\(100\)-05](https://doi.org/10.63437/3083-6425-2026-1(100)-05)**Бондаренко Валентин,**

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри спеціальної фізичної підготовки,
Національна академія внутрішніх справ,
м. Київ, Україна

Bondarenko Valentyn,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Special Physical Training,
National Academy of Internal Affairs,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0000-0002-0170-2616>**Черніков Антон,**

завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки,
Національна академія внутрішніх справ,
м. Київ, Україна

Chernikov Anton,

Head of the Department of Special Physical Training,
National Academy of Internal Affairs,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0009-0001-1495-3414>**Сатиров Артур,**

викладач кафедри тактичної підготовки,
навчально-науковий інститут поліцейської діяльності,
Національна академія внутрішніх справ,
м. Київ, Україна

Satyrov Artur,

Lecturer at the Department of Tactical Training,
Educational and Scientific Institute of Police Activities
National Academy of Internal Affairs,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0009-0000-6435-421X>

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ

Анотація.

У статті здійснено теоретичне обґрунтування та надано характеристику психолого-педагогічних стратегій розвитку культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції в умовах воєнного стану. З урахуванням специфіки службової діяльності правоохоронців культуру здоров'я трактовано як інтегративне утворення, що поєднує мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний і соціально-середовищний компоненти. На підставі аналізу наукових джерел і результатів емпіричних узагальнень виокремлено п'ять взаємопов'язаних стратегій: мотиваційно-ціннісну, когнітивно-інформаційну, діялісно-практичну, рефлексивно-регуляторну та соціально-освітню.

Ключові слова: культура здоров'я; курсант; майбутній офіцер поліції; мотивація; професійне навчання; психолого-педагогічні стратегії; спеціальна фізична підготовка.

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL STRATEGIES FOR DEVELOPING A HEALTH CULTURE OF FUTURE POLICE OFFICERS

Summary.

The article provides a theoretical substantiation and characterization of psychological and pedagogical strategies for developing the health culture of future police officers under martial law conditions. The purpose of the study is to determine the content, structure, and functional significance of key strategies aimed at fostering a responsible attitude toward health as both a personal and professional value. Considering the specific nature of law enforcement service, health culture is interpreted as an integrative construct that combines motivational, cognitive, activity-based, reflective, and socio-environmental components.

Based on the analysis of scholarly sources and empirical generalizations, five interrelated strategies have been identified: motivational-value, cognitive-informational, activity-practical, reflective-regulatory, and socio-educational. The motivational-value strategy focuses on transforming external incentives into internally accepted beliefs regarding the importance of health as a resource for professional reliability. The cognitive-informational strategy ensures the formation of systematic knowledge about health preservation mechanisms, adaptation to stress, and prevention of professional burnout through interdisciplinary integration. The activity-practical strategy involves consolidating knowledge and values in both real and simulated professional activities, fostering sustainable health-preserving behaviors and self-regulation skills. The reflective-regulatory strategy aims at developing self-analysis, self-control, and psycho-emotional management skills. The socio-educational strategy ensures the creation of a health-preserving educational environment that integrates organizational, pedagogical, and psychological resources of the higher education institution.

Keywords: health culture; cadet; future police officer; motivation; professional training; psychological and pedagogical strategies; special physical training.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси в українському суспільстві, зумовлені запровадженням воєнного стану, інтенсифікацією безпекових загроз і зростанням соціальної напруженості, істотно підвищують вимоги до професійної підготовленості працівників сектору безпеки й оборони, зокрема поліцейських [1]. Службова діяльність у таких умовах визначається значними фізичними навантаженнями, необхідністю оперативного прийняття рішень у ситуаціях невизначеності, підвищеним рівнем відповідальності та постійним ризиком для життя і здоров'я [2; 3]. Такі обставини актуалізують потребу у формуванні належного рівня функціональної готовності, стресостійкості, саморегуляції та здатності до збереження професійної працездатності в екстремальних умовах.

З огляду на зазначене, здоров'я поліцейського доцільно розглядати не лише як біологічну чи медичну категорію, а як інтегративний особистісний ресурс, що забезпечує ефективність виконання службових завдань і професійну надійність [4; 5]. Його фізичний компонент пов'язаний із розвитком спеціальної витривалості, сили та швидкокісно-силових якостей, тоді як психоемоційний – зі сформованістю механізмів адаптації, емоційної регуляції та профілактики професійного вигорання. Недостатній рівень розвитку цих складників може негативно позначатися на результативності діяльності, призводити до помилок під час прийняття рішень, а також до погіршення загального психофізичного стану працівника поліції.

У площині порушеної проблематики культура здоров'я постає як важливий структурний компонент професійної підготовленості поліцейського. Вона охоплює систему ціннісних орієнтацій, знань, настанов і поведінкових практик, спрямованих на збереження, зміцнення та

відновлення здоров'я в умовах інтенсивної службової діяльності [6]. Саме тому формування культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції під час професійного навчання варто розглядати як пріоритетний напрям освітнього процесу.

Реалізація цього завдання потребує науково обґрунтованих психолого-педагогічних стратегій. У сучасному науковому дискурсі їх трактують як інтегровану систему концептуальних положень, принципів, методів і організаційних рішень, спрямованих на розвиток особистості з урахуванням психологічних закономірностей її становлення [7; 8]. Сутність психолого-педагогічних стратегій полягає в поєднанні педагогічного інструментарію з механізмами мотивації, саморегуляції та формування ціннісних орієнтацій. Стратегічний характер такого підходу передбачає не лише добір ефективних форм і методів навчання, а й створення здоров'язбережувального освітнього середовища, зорієнтованого на досягнення прогнозованого результату – сформованості компетентностей і стійких поведінкових настанов [9].

З урахуванням специфіки професійного навчання майбутніх офіцерів поліції вказані стратегії мають бути спрямовані на розвиток відповідального ставлення до власного здоров'я, самодисципліни, витривалості та готовності до діяльності в умовах підвищених психоемоційних навантажень. Їхня реалізація передбачає узгодження змісту навчання, організаційних форм і психологічної підтримки для забезпечення сталого особистісного та професійного розвитку.

Аналіз наукових джерел засвідчує належний рівень теоретико-методологічного опрацювання проблеми культури здоров'я у вітчизняній педагогіці [10–12]. У науковому дискурсі культуру здоров'я трактують як інтегративний феномен, що

синтезує когнітивний, мотиваційно-ціннісний і діяльнісний компоненти. Вона постає складником загальної культури суспільства, відображає спосіб життя особистості, її здатність до самозбереження та самовідновлення, а також є передумовою належної якості й тривалості життя.

Зокрема А. Галімов та І. Ковальська обґрунтували концептуальні засади формування культури здорового способу життя майбутніх офіцерів-прикордонників, акцентуючи на необхідності інтеграції здоров'язбережувального компонента в систему професійної підготовки [10]. Науковці зазначають, що цей процес має безперервний характер, охоплює взаємопов'язані складники навчання, виховання та самовиховання, у результаті чого турбота про власне здоров'я трансформується в стійку особистісну настанову та повсякденну поведінкову практику.

Подальший розвиток цієї ідеї отримали в монографічному дослідженні І. Шостака та С. Мердова, присвяченому формуванню культури здоров'я курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання [6]. Автори визначили педагогічні умови ефективності цього процесу та акцентували на значенні практичної спрямованості позааудиторної діяльності. Опанування знань щодо здоров'я, розвиток рухових умінь і інтеграція когнітивного критерію в структуру професійного навчання, на їхню думку, створюють підґрунтя для системного формування культури здоров'я майбутніх правоохоронців [6, с. 110]. Ціннісно-смісловий вимір цієї проблеми відображено в працях В. Горашука [12, с. 167] та Л. Рибалко [13]. Дослідники розглядають культуру здоров'я як компонент загальної культури особистості, що виявляється у системі знань, потреб, умінь і відповідальному ставленні до власного здоров'я.

Науковці Ю. Сурмак і Л. Кудрик акцентують на трикомпонентній структурі культури здоров'я – когнітивно-змістовній, потребнісно-мотиваційній і діялісно-практичній, підкреслюючи її зумовленість рівнем самоусвідомлення особистістю цінності власного здоров'я, відповідальності за його збереження та готовності до здоров'язбережувальної поведінки [11]. У дослідженнях, що присвячені підготовці фахівців сектору безпеки й оборони, обґрунтовано необхідність інтеграції фізичної, психологічної та морально-вольової підготовки як передумови професійної стійкості [1; 14]. Закордонні науковці в межах теорії самодетермінації доводять, що підтримання здоров'язбережувальної поведінки залежить від рівня внутрішньої мотивації особистості [15]. Водночас аналіз літератури засвідчує переважання фрагментарних підходів до проблеми здоров'я майбутніх правоохоронців із домінуванням фізкультурно-оздоровчого чи медико-біологічного аспектів [16; 17]. Системне обґрунтування психолого-педагогічних стратегій розвитку культури

здоров'я в умовах воєнного стану потребує подальшого наукового опрацювання, зокрема розроблення узагальненого підходу, що забезпечує інтеграцію мотиваційного, ціннісного та поведінкового вимірів і визначає їхню узгоджену реалізацію в освітньому процесі.

Мета статті – визначити та схарактеризувати психолого-педагогічні стратегії розвитку культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції.

Виклад основного матеріалу. З урахуванням специфіки підготовки майбутніх офіцерів поліції в умовах воєнного стану психолого-педагогічні стратегії розвитку культури здоров'я доцільно трактувати як комплекс взаємопов'язаних концептуальних положень, принципів, форм і методів організації освітнього процесу, що спрямовані на формування внутрішньої мотивації до здорового способу життя, розвиток професійно важливих рис і забезпечення стійкості до стресових впливів.

На підставі використання теоретичних та емпіричних методів дослідження виокремлюємо низку ключових психолого-педагогічних стратегій розвитку культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції, серед яких: мотиваційно-ціннісна, когнітивно-інформаційна, діялісно-практична, рефлексивно-регуляторна, соціально-освітня.

Мотиваційно-ціннісна стратегія спрямована на формування внутрішньої мотивації до збереження та зміцнення здоров'я як особистісної та професійної цінності майбутнього офіцера поліції. Її концептуальним підґрунтям є положення щодо визначальної ролі внутрішніх спонукань у забезпеченні стійкої здоров'язбережувальної поведінки. Саме усвідомлення здоров'я як ресурсу професійної надійності, витривалості й ефективності службової діяльності створює передумови для формування відповідального ставлення до власного рівня психофізичної підготовленості.

Реалізація цієї стратегії передбачає інтеграцію аксіологічного компонента в зміст професійного навчання, зокрема в межах спеціальної фізичної підготовки та інших практично спрямованих дисциплін. Важливими є застосування методів рефлексії, самопізнання, аналізу професійних ситуацій, що дають змогу курсантам усвідомити взаємозв'язок між рівнем фізичної й психоемоційної підготовленості та якістю виконання службових завдань. Не менш значущим є створення освітнього середовища, що сприяє розвитку самостійності здобувачів освіти, стимулює їхню особистісну активність і формує відповідальність за підтримання належного рівня фізичної підготовленості. У результаті відбувається трансформація зовнішньої мотивації у внутрішню прийняті цінності та переконання.

Когнітивно-інформаційна стратегія є логічним продовженням мотиваційного впливу, що знаходить відображення у формуванні ґрунтовної системи знань щодо сутності й структури здоров'я. Ця стратегія зорієнтована на систематизацію та

поглиблення уявлень щодо фізичного, психічного й соціального компонентів здоров'я, механізмів адаптації до стресових навантажень, принципів здорового способу життя та профілактики професійного вигорання. Її реалізація передбачає міждисциплінарну інтеграцію навчальних дисциплін, серед яких: спеціальна фізична підготовка, психологія, безпека життєдіяльності, вогнева та тактична підготовка. Такий підхід забезпечує системність знань і формує розуміння здоров'я як багатовимірного феномена. Використання проблемно-орієнтованого навчання, кейс-методу, моделювання професійних ситуацій сприяє активізації пізнавальної діяльності курсантів. Важливою умовою є поєднання теоретичного матеріалу з його практичною апробацією, що забезпечує перехід від формальної поінформованості до усвідомленої та мотивованої поведінки.

Діяльнісно-практична стратегія окреслює етап закріплення набутих знань і ціннісних орієнтацій у практичній діяльності. Зазначена стратегія передбачає формування стійких навичок здоров'язбережувальної поведінки шляхом систематичних занять, що спрямовані на розвиток витривалості, сили та координаційних здібностей, а також опанування прийомів саморегуляції та емоційної стійкості. У межах цієї стратегії важливо забезпечити систематичність і варіативність фізичних навантажень, поступове ускладнення вправ, використання тренувальних завдань, що моделюють умови реальної службової діяльності. Доцільним є впровадження вправ, спрямованих на розвиток емоційної стійкості та здатності діяти в умовах браку часу та підвищеного стресового навантаження. Розроблення індивідуальних програм самовдосконалення сприяє врахуванню рівня підготовленості кожного курсанта та посилює його мотивацію до особистісного й професійного зростання. У результаті набуті знання та сформовані ціннісні орієнтації наповнюються практичним змістом і закріплюються в стійких поведінкових моделях.

Рефлексивно-регуляторна стратегія є завершальним і водночас інтегративним компонентом, що спрямований на розвиток рефлексивних і регуляторних умінь. Зазначена стратегія зорієнтована на формування здатності до самоаналізу, самоконтролю та управління власним психоемоційним станом. Її реалізація передбачає впровадження психологічного супроводу освітнього процесу, застосування тренінгових технологій, поглиблення навичок емоційної компетентності та формування умінь управління стресом.

Рефлексивна діяльність сприяє усвідомленню особистісних ресурсів і можливих обмежень,

допомагає курсантам адекватно оцінювати рівень своєї готовності до професійних викликів. Розвинені механізми саморегуляції забезпечують здатність підтримувати оптимальний функціональний стан у складних ситуаціях службової діяльності. У такий спосіб відбувається інтеграція мотиваційного, когнітивного та діяльнісного компонентів у загальну систему культури здоров'я майбутнього офіцера поліції.

Соціально-освітня стратегія полягає у створенні здоров'язбережувального освітнього середовища закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Атмосфера взаємної довіри, підтримки, партнерської взаємодії та справедливих вимог із боку науково-педагогічного складу створює передумови для розвитку внутрішньої мотивації до самовдосконалення та відповідального ставлення до власного здоров'я. Командна згуртованість і взаємодопомога посилюють адаптаційні можливості курсантів і сприяють формуванню професійно важливих рис. Тобто соціально-освітня стратегія забезпечує інтеграцію організаційних, педагогічних і психологічних ресурсів закладу освіти з метою збереження та оптимізації психофізичного стану здобувачів освіти й створення умов для їхнього сталого особистісного та професійного розвитку. Загалом розвиток культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції варто здійснювати на засадах комплексного підходу, що передбачає узгоджену реалізацію мотиваційно-ціннісної, когнітивної, діяльнісної, рефлексивної та соціально-освітньої стратегій у структурі професійного навчання. Лише їхня системна взаємодія забезпечує формування відповідального ставлення до здоров'я, стійких здоров'язбережувальних практик і готовності до ефективної службової діяльності в умовах підвищених ризиків.

Реалізація окреслених психолого-педагогічних стратегій забезпечує формування відповідального ставлення до власного здоров'я, підвищення рівня психофізичної готовності та зміцнення професійної стійкості майбутніх правоохоронців в умовах підвищених безпекових викликів.

Висновок. Отже, розвиток культури здоров'я майбутніх офіцерів поліції доцільно здійснювати на засадах комплексного психолого-педагогічного підходу, що поєднує мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний і соціально-середовищний напрями впливу. Узгоджена реалізація визначених стратегій є необхідною умовою формування культури здоров'я, професійної надійності та готовності майбутніх офіцерів поліції до діяльності в умовах підвищених ризиків.

Використані літературні джерела

1. Кисленко Д., Бондаренко В. Підвищення рівня фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України до сучасних викликів у секторі безпеки й оборони. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2024. Вип. 1 (32). С. 35–43. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-35-43](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-35-43).

2. Бондаренко В. В., Худякова Н. Ю., Давигора Ю. І. Практичні аспекти формування професійної компетентності працівників патрульної поліції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2020. Вип. 5 (125). С. 29–35.
3. Bondarenko V., Okhrimenko I., Tverdokhvalova I., Mannapova K., Prontenko K. Formation of the professionally significant skills and competencies of future police officers during studying at higher educational institutions. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. 2020. № 12 (3). P. 246–267. DOI: <https://doi.org/10.18662/rem/12.3/320>.
4. Бондаренко В. В., Нікітенко О. В., Русанівський С. В., Слободянюк П. А. Мотивація до занять фізичною підготовкою здобувачів вищої освіти ЗВО МВС України під час позааудиторної роботи в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. Вип. 11 (171). С. 29–33. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.11\(171\).06](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.11(171).06).
5. Бондаренко В. В., Решко С. М., Кузенков О. В., Тихий О. В. Рухова активність здобувачів вищої освіти ЗВО МВС України. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 20 (176). С. 176–182.
6. Шостак І. О., Мердов С. П. Формування культури здоров'я курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських: монографія. Харків: Факт, 2024. 198 с.
7. Бондаренко В. В., Данильченко В. А., Худякова Н. Ю., Кримець О. І. Методологічні підходи до професійного навчання майбутніх працівників патрульної поліції. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2019. Вип. 2. С. 80–88.
8. Bondarenko V., Antipova O., Griban G., Sydorhuk N., Biruk N., Horokhova L., Boichuk I., Verbovskiy I., Antonova O., Novitska I., Prontenko K., Bloshchynskiy I. Methodological principles of the professional training of future specialists at higher educational institutions. *Dilemmas Contemporaneos: Educación, Política y Valores*. 2019. Year VII. № 2.
9. Бондаренко В., Бикова Г., Русанівський С. Управлінська компетентність сучасного керівника в галузі правоохоронної діяльності. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2021. Вип. 2 (27). С. 7–14. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2\(27\)-7-14](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2(27)-7-14).
10. Галімов А., Ковальська І. Формування культури ведення здорового способу життя майбутніми офіцерами прикордонниками. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 2 (25). С. 17–36. DOI: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v25i2.779>.
11. Сурмак Ю. Р., Кудрик Л. Г. Психологічні аспекти формування культури здоров'я особистості як складової національної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна*. Львів. 2012. № 2 (1). С. 164–175. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1329/1/2%281%29-2012syursnb.pdf>.
12. Горашук В. П. Теоретичні і методологічні засади формування культури здоров'я школярів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Харків: Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2004. 40 с.
13. Рибалко Л. М. Рухова активність як складова здорового способу життя. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2022. № 3 (351). С. 60–69. DOI: [https://doi.org/10.12958/22272844-2022-3\(351\)-60-69](https://doi.org/10.12958/22272844-2022-3(351)-60-69).
14. Bondarenko V., Okhrimenko I., Yevdokimova O., Sydorhuk N., Dzehzyk O., Boichuk I., Kalashnik N., Kozlovets M., Slyusar V., Pavlenko V., Biruk N., Verbovskiy I., Bloshchynskiy I. Professional Skills and Competencies of the Future Police Officers. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9 (5). P. 35–43. URL: <http://www.ijaep.com/index.php/IJAE/article/view/975>.
15. Ryan R. M., Deci E. L. Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*. 2020. 61. 101860. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>.
16. Носко М. О., Гаркуша С. В., Носко Ю. М. Здоров'язбережувальні технології: принципи, форми та методи реалізації. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2020. Вип. 10 (166). С. 197–204.
17. Bondarenko V., Okhrimenko I., Bilevich N., Rohovenko M., Tsurkan O., Holyk V. Tendency of dynamics of physical and mental working capacity of law enforcement officers at different stages of their professional activities. *Acta Balneologica*. 2022. № 4 (170). P. 358–362. DOI: <https://doi.org/10.36740/ABAL202204115>.

References

1. Kyslenko, D., & Bondarenko, V. (2024). Pidvyshchennia rivnia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv Zbroinykh syl Ukrainy do suchasnykh vyklykiv u secoiri bezpeky i oborony [Increasing the level of physical readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine for modern challenges in the security and defense sector]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektivy – Pedagogical innovations: ideas, realities, perspectives*, 1(32), 35–43. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-35-43](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-35-43). [in Ukrainian].

2. Bondarenko, V. V., Khudiakova, N. Yu., & Davyhora, Yu. I. (2020). Praktychni aspekty formuvannya profesiinoi kompetentnosti pratsivnykiv patrolnoi politzii [Practical aspects of forming the professional competence of patrol police officers]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) – Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*, 5(125), 29-35. [in Ukrainian].

3. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Tverdokhvalova, I., Mannapova, K., & Prontenko, K. (2020). Formation of the professionally significant skills and competencies of future police officers during studying at higher educational institutions. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 12(3), 246-267. DOI: <https://doi.org/10.18662/rem/12.3/320>.

4. Bondarenko, V. V., Nikitenko, O. V., Rusanivskiy, S. V., & Slobodianiuk, P. A. (2023). Motyvatsiia do zaniat fizychnoiu pidtrotovkoiu zdobuvachiv vyshchoi osvity ZVO MVS Ukrainy pid час rozaaudytornoi roboty v umovakh voiennoho stanu [Motivation for physical training classes of higher education applicants of the HEI of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine during extracurricular work in the conditions of martial law]. *Naukovyi chasopys Ukrainiskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Serii 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) – Scientific Journal of the Ukrainian State University named after Mykhailo Dragomanov. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*, 11(171), 29-33. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.11\(171\).06](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.11(171).06). [in Ukrainian].

5. Bondarenko, V. V., Reshko, S. M., Kuzenkov, O. V., & Tykhyi, O. V. (2023). Rukhova aktyvnist zdobuvachiv vyshchoi osvity ZVO MVS Ukrainy [Motor activity of higher education applicants of the HEI of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Serii: Pedahohichni nauky – Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. G. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences*, 20(176), 176-182. [in Ukrainian].

6. Shostak, I. O., & Merdov, S. P. (2024). Formuvannya kultury zdorovia kursantiv zakladiv vyshchoi osvity iz spetsyficnymy umovamy navchannia, yaki zdiisniuiut pidtrotovku politseiskyykh [Formation of health culture of cadets of higher education institutions with specific training conditions who train police officers]. Kharkiv, 198 p. [in Ukrainian].

7. Bondarenko, V. V., Danylchenko, V. A., Khudiakova, N. Yu., & Krymets, O. I. (2019). Metodolohichni pidkhody do profesiinoho navchannia maibutnykh pratsivnykiv patrolnoi politzii [Methodological approaches to professional training of future patrol police officers]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy – Pedagogical innovations: ideas, realities, perspectives*, 2, 80-88. DOI: <https://doi.org/10.32405/2413-4139-2019-2-80-88>. [in Ukrainian].

8. Bondarenko, V., Antipova, O., Griban, G., Sydorhuk, N., Biruk, N., Horokhova, L., Boichuk, I., Verbovskiy, I., Antonova, O., Novitska, I., Prontenko, K., & Bloshchynskiy, I. (2019). Methodological principles of the professional training of future specialists at higher educational institutions. *Dilemas Contemporáneas: Educación, Política y Valores*, VII(2).

9. Bondarenko, V., Bykova, H., & Rusanivskiy, S. (2021). Upravlinska kompetentnist suchasnoho kerivnyka v haluzi pravookhoronnoi diialnosti [Managerial competence of a modern leader in the field of law enforcement]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy – Pedagogical innovations: ideas, realities, perspectives*, 2(27), 7-14. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2\(27\)-7-14](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2(27)-7-14). [in Ukrainian].

10. Halimov, A., & Kovalska, I. (2021). Formuvannya kultury vedennia zdorovoho sposobu zhyttia maibutnimy ofitseramy prykordonnykamy [Formation of a culture of leading a healthy lifestyle by future border guard officers]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: Pedahohichni nauky – Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 2(25), 17-36. DOI: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v25i2.779>. [in Ukrainian].

11. Surmak, Yu. R., & Kudryk, L. H. (2012). Psykholohichni aspekty formuvannya kultury zdorovia osobystosti yak skladovoi natsionalnoi bezpeky [Psychological aspects of the formation of an individual's health culture as a component of national security]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Serii: Psykholohichna – Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Psychological series*, 2(1), 164-175. Retrieved from: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1329/1/2%281%29-2012syursnb.pdf>. [in Ukrainian].

12. Horashchuk, V. P. (2004). Teoretychni i metodolohichni zasady formuvannya kultury zdorovia shkolariv [Theoretical and methodological foundations of the formation of the health culture of schoolchildren]. Kharkiv, 40 p. [in Ukrainian].

13. Rybalko, L. M. (2022). Rukhova aktyvnist yak skladova zdorovoho sposobu zhyttia [Motor activity as a component of a healthy lifestyle]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of the Luhansk Taras Shevchenko National University*, 3(351), 60-69. DOI: [https://doi.org/10.12958/22272844-2022-3\(351\)-60-69](https://doi.org/10.12958/22272844-2022-3(351)-60-69). [in Ukrainian].

14. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Yevdokimova, O., Sydorhuk, N., Dzhezhyk, O., Boichuk, I., Kalashnik, N., Kozlovets, M., Slyusar, V., Pavlenko, V., Biruk, N., Verbovskiy, I., & Bloshchynskiy, I. (2020). Professional Skills and

Competencies of the Future Police Officers. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(5), 35-43. Retrieved from: <http://www.ijaep.com/index.php/IJAE/article/view/975>.

15. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>.

16. Nosko, M. O., Harkusha, S. V., & Nosko, Yu. M. (2020). Zdoroviazberezhuvalni tekhnolohii: pryntsy, formy ta metody realizatsii [Health-saving technologies: principles, forms and methods of implementation]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. G. Shevchenko*, 10(166), 197-204. [in Ukrainian].

17. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Bilevich, N., Rohovenko, M., Tsurkan, O., & Holyk, V. (2022). Tendency of dynamics of physical and mental working capacity of law enforcement officers at different stages of their professional activities. *Acta Balneologica*, 4(170), 358-362. DOI: <https://doi.org/10.36740/ABAL202204115>.

Прийнято 9 лютого 2026 року.

Затверджено 27 лютого 2026 року.

Опубліковано 31 березня 2026 року.

Матеріал ліцензується на умовах міжнародної ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).